

Platy kantorů rostly dvojciferným tempem, v Praze jsou však dál podprůměrné

Učitelé vydělávají více

Jan Bohata
redaktor MF DNES

STRAŠNICE Dvojciferně rostly mzdy kantorů v regionálním školství v posledním období, jak plyne z aktuálních analýz Českého statistického úřadu (ČSÚ). Ovšem v ranku zaměstnanců s vysokoškolskou kvalifikací i vylepšené platy zůstávají pár tisíc korun pod průměrem. Obzvláště je to znát v metropoli, kde kantorský výdělek zůstává pár procent pod průměrem pražských mezd.

Ke 40 tisícovkám se přiblížil průměrný hrubý měsíční plat učitelů mateřských, základních, středních a vyšších odborných škol. Mezi lety 2018 a 2019 si podle statistiků polepšili o pět tisícovek a jejich gáže překročila zaměstnanecký průměr.

Středoškolská učitelé vydělávali v průměru téměř 42 tisíc korun měsíčně, jejich kolegové v mateřských školách jsou na tom přibližně o osm tisíc korun hůře. I tak však dvakrát po sobě mzdy v této branži nabraly meziročně dvojciferné vzrůstové tempo.

„Přesto berou učitelé v průměru o devět tisíc korun méně než ostatní vysokoškolsky vzdělaní zaměstnanci,“ říká Alena Hykyšová z oddělení statistiky vzdělávání, zdravotnictví, kultury a sociálního zabezpečení ČSÚ.

Nepřekvapí, že také v tomto oboru ve vyšší průměrných měsíčních mezd v rámci České republiky vede metropole. Na výplatních páskách se zde vzdělavatelům mládeže v průměru objevuje měsíčně necelých 43 tisíc korun, přibližně o čtyři tisícovky více než na Zlínsku či Olomoucku.

Učitelé v mateřských školách si v porovnání Prahy a dalších krajů země moc nemusí závidět, mzdy se výrazně neliší. Výsadní postavení má však hlavní město ve mzdách učitelů na základních školách a rozdíl je poměrně citelný také ve středním školství.

Výdělek pedagogů na „základ-

kách“ se v uvedené době podle statistiků mezi Prahou a regiony lišil o více než čtyři tisícovky. Na středních školách vzdělavatelé mládeže v Praze inkasovali v průměru přes 45 tisíc korun.

Této sumě se poněkud blížily jen výsledky ze Středočeského kraje, kde výplatnice ukazovaly zhruba o tisícovku méně. Konfrontace metropole s dalšími oblastmi země je citelnější. Nikde průměrná mzda nepřekročila 42 tisíc.

U „ajťáků“ berou více

Z pohledu platových nabídek v hlavním městě pražští učitelé však nenáležejí zrovna k přeplácným zaměstnancům. „V Praze v roce 2019 dosahovali pouze 93 procent hrubé průměrné mzdy všech pražských zaměstnanců,“

Fakta

Mzdy v regionálním školství

- O více než pět tisíc korun stouply meziročně průměrné mzdy v této sféře, roku 2019 tak dosáhly částky 39 656 korun.

- Nejlépe na tom v oboru byli pedagogové v Praze s průměrným platem 42,8 tisíc korun. Jde však jen o 93 procent hrubé průměrné mzdy pražských zaměstnanců.

- Zřetelně lépe na tom jsou v porovnání s regiony učitelé pražských základek s průměrným platem 45,8 tisíc korun. Metropolitní průměr kraje převyšuje až o 4,6 tisíc korun.

vedl Jan Cieslar, mluvčí ČSÚ. Mzněný ukazatel učitelských mezd, který je nižší než všechna ostatní odvětví, představuje v České republice unikát.

„Praha tak byla jediným krajem, kde učitelé pobírali nižší mzdu, než byl krajský průměr za všechna odvětví,“ shrnují statistici.

Pro porovnání průměrná měsíční mzda zaměstnanců se v roce 2019 přehoupala v hlavním městě přes 45 tisíc korun. Nejvyšší platy nabývaly pracovníkům společnosti v peněžnictví a pojišťovnictví a informační

Růst je jenom splátka dluhu

František Dobšík, předseda odborového svazu pracovníků školství, zdůrazňuje, že je třeba, aby profese pedagoga byla atraktivní. „Je nutné, aby se mzdy učitelů přibližovaly platům jiných vysokoškoláků ve veřejném sektoru,“ říká.

Mzdy v regionálním školství podruhé za sebou podle statistiků zaznamenaly dvojciferný nárůst. Jde o odpovídající ocenění jejich práce? I s ohledem na nynější covidovou situaci, jak se tento trend bude letos vyvíjet?

Tyto nárůsty vnímám jako velká část pedagogické veřejnosti. Jde o splátku dluhu, kdy předminulé vlády vždy hovořily o školství jako o prioritě, která však zůstávala jen

v papírové podobě. Pokud chceme mít vyspělou vzdělanostní společnost, nemohou být učitelé v odměňování podhodnoceni. Trend je nutné udržet, i když se už nebudeme jednat o dvojciferná čísla nárůstu platů. Samozřejmě nelze přehlížet ani obavy ze stagnace naší ekonomiky. Uslujme o to, aby společnost dlouhodobě vnímala, že výdaje na vzdělávání není běžná spotřeba a utrácení, ale investice do budoucnosti našich dětí.

Přesto berou učitelé podle dat ČSÚ v průměru o devět tisíc méně než ostatní vysokoškolsky vzdělaní zaměstnanci. Zda a kdy se podaří tento rozdíl „srovnat“?

Jako školské odbory zastupujeme všechny pedagogické profese od asistentů pedagoga, vychovatele, učitelky předškolního vzdělávání základních škol po středoškolské učitele. Vysokoškolské vzdělání není vyžadováno u všech pedagogů. V roce 2021 dosáhneme našeho dílčího cíle, tedy úrovně 130 procent průměrného platu pedagogického pracovníka v národním hospodářství ČR. Pokud má být profese pedagoga atraktivní, je naprosto nutné se platům vysokoškoláků ve veřejném sektoru nadále přibližovat. Jisté záleží i na vývoji

ekonomické situace a prioritách vlády, která bude ustanovena po letošních podzimních volbách.

V Praze učitelské mzdy dosahovaly 93 procent průměru, je zde kantorská práce v konkurenci dalších profesí dostatečně atraktivní?

Je potřeba vnímat, že v Praze je statisticky nejvýznamnější kumulace nadstandardních manažerských platů. Nejsem statistik, abych odhadl i tento vliv v neprospěch atraktivity profese učitele.

Platy se liší podle věku, je tak tato profese pro mladé vysokoškoláky z tohoto pohledu podle vás motivující?

Bylo by asi zajímavé udělat srovnání nástupních platů v rámci různých profesí. Položená otázka je však jiná. Zohlednění získání zkušenosti se uplatňuje jak v nevyrobním, tak i ve výrobním sektoru jako stabilizující princip. Platové postupy podle let praxe mají také svůj dlouhodobý motivační charakter. Bohužel někdy vnímám tento princip jako socialistický přežitok, což je však hluboký omyl. Smluvní platy jsou záležitostí vyložené manažerských pozic a všichni zaměstnanci nejsou manažery. (boh)

a komunikační činnosti, v průměru přes 66 tisíc korun.

Učitelská profese k těm nejžádanějším pro hledající na trhu práce možná i proto nepatřila. „Sem patří samozřejmě role v top managementu - řízení firem, oblast informačních technologií - vývojářů, IT manažerů,“ potvrzují personalisté. Pracovní trh je v metropoli výjimečný. „Praha je stát ve státě. Atraktivita učitelské profese v průměru pokulhává. Je fěrově přiznat, že zastupitelstvo hlavního města ze svého rozpočtu vylepšuje v posledních le-

tech mzdové fondy škol a školských zařízení v Praze,“ uvedl František Dobšík, předseda školského odborového svazu.

Platy na houpačce

Kantorské platy mají specifický vývoj. „Mzdy učitelů v regionálním školství rostly mezi lety 2013 až 2017 pomaleji než mzdy všech zaměstnanců v platové sféře. Do roku 2019 byl naopak nárůst dynamičtější u mezd učitelů,“ vysvětlila Alena Hykyšová. Význačný faktor ovlivňující vyšší průměrné mzdy představu-

je věk a doba odučené praxe. Učitelé v regionálním školství ve věku do 35 let v roce 2019 pobírali v průměru necelých 35 tisíc korun. Jejich kolegové ve věku 55 let a více vydělávali o osm tisícovek více

Největší růst mezd mezi roky 2012 až 2019 zaznamenali učitelé na základních školách ve věkové kategorii 55 a více let. Polepšili si o více než 16,2 tisíc. Naopak nejméně „naskočilo“ na výplatních páskách učitelkám v mateřských školách ve věku do 34 let, a to jen zhruba deset tisícovek.